

VM - valtiovarainministeriö

VM/1306/03.01.04/2019

Lausuntopyyntö luonnoksesta valtiovarainministeriön asetukseksi talletussuojarahaston ja talletuspankkien välisten lainasopimusten ehdoista

Finanssiala esittää huolensa järjestelmän yleisestä toimivuudesta

Finanssiala ry (FA) kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto valtiovarainministeriön asetukseksi talletussuojarahaston ja talletuspankkien välisten lainasopimusten ehdoista.

Yleiset kommentit

FA haluaa paitsi tuoda esille jäljempänä kommenttinsa asetuksen ehdoista myös huolensa siitä, että talletussuojadirektiivin 2014/49/EU 10 artiklan 9-kohta on mahdollisesti puutteellisesti implementoitu Suomen lakiin.

Talletussuojadirektiivin 10 artiklan 9-kohdan mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että talletusten vakuusjärjestelmillä on käytössään asianmukaiset vaihtoehtoiset rahoitusjärjestelyt, joiden avulla ne voivat hankkia lyhyen aikavälin rahoitusta täyttääkseen niitä vastaan esitetyt vaatimukset.

Suomessa käyttöön otettu malli, jolla edellä mainittu direktiivin kohta on pantu täytäntöön, voi osoittautua kriisitilanteissa puutteelliseksi. Tällä hetkellä ei ole olemassa limiittiä sille, paljonko pankeilta voidaan lainata. Samoin on epäselvää, miten pankin maksuvalmius otetaan huomioon lainapäätöstä tehtäessä. Viimeksi mainitun osalta laissa todetaan vain, että rahoitusvakuusvirasto voi lykätä talletuspankin maksu- ja lainausvelvollisuutta, jos se on tarpeen talletuspankin vakavaraisuuden tai maksuvalmiuden turvaamiseksi (Laki rahoitusvakuusviranomaisesta 5:6,4 §, LKRV). Laissa ei kuitenkaan määritellä, mitä tällä turvaamisella tarkoitetaan. Miten esimerkiksi taataan pankin varainhankinta tavalla, joka ei aiheuta lisäkustannuksia tai tappioita ja siten heikennä vakavaraisuutta?

Koska kyse on likviditeetin turvaamisesta eikä pääomituksesta, olisi järkevää säätää, että pankki voisi – myöntäessään viranomaisten hallinnoimalle talletussuojarahastolle lainaa – soveltaa siihen tarvittaessa valtion riskipainoa vakavaraisuuslaskennassaan. Lisäksi voitaisiin kartoittaa pankin mahdollisuuksia siirtää tarvittaessa talletussuojalainasaaminen keskuspankin hätärahoituksen (ELA) vakuudeksi. Tällaisen toimenpiteen pyytäminen olisi kuitenkin pankin päätettävissä, eikä sen pyytämättä jättämistä pitäisi ottaa huomioon LKRV 5:6,4 § sovellettaessa. Annettavaan asetukseen liittyen lainasaamisen käyttö ELAn vakuutena olisi hyvä mahdollistaa tekemällä poikkeus lainansiirtokieltoon kolmannelle osapuolelle.

FA pyytääkin Valtionvarainministeriötä selvittämään huolellisesti kyseisen pykälän toimivuuden kriisitilanteessa käytännössä ja siitä seuraavat mahdolliset muutostarpeet sekä pyytämään tähän tarvittaessa lausuntoja olennaisilta tahoilta, kuten Suomen Pankki, Rahoitusvakuusvirasto, Finanssivalvonta ja Finanssiala ry. Talletussuojarahaston rahoitus kriisitilanteissa olisi järkevä turvata mahdollistamalla pankkien varainhankinta siten, että sen kustannukset pankeille jäävät mahdollisimman alhaisiksi.

Erityiset kommentit koskien ehdotettua asetusta

Yleiset kommentit:

- * Lainasopimusten ehtojen yhdenmukaisuudesta olisi hyvä todeta myös itse asetustekstissä.
- * Asetusluonnoksessa voitaisiin todeta myös siitä, kuka laatii lainadokumentaation ja missä aikataulussa. Tämä on oletettavasti Rahoitusvakausviraston vastuulla. Jotta lainasumma voidaan maksaa esitetyssä aikataulussa, lainasopimusluonnos olisi hyvä saada viimeistään ensimmäisen arkipäivän aikana siitä, kun määräys on annettu.
- * Asetuksen rinnalle voisi olla hyvä luonnostella mallisopimusluonnos konkreettisesta lainasopimuksesta, jotta kriisitilanteessa sopimukset saataisiin viimeistelyä nopeammin. Toimiala osallistuu ja avustaa mielellään lainaehtojen mallisopimusluonnoksen laatimisessa Rahoitusvakausvirastoa, jolle voitaisiin asettaa päävastuu mallisopimuksen laatimisesta.

Yksityiskohtaiset kommentit:

2.1 §

- a) 1-kohta: Lainasumman maksaminen kolmessa arkipäivässä
  - * Normaalitylanteessa pankit todennäköisesti kykenevät maksamaan lainasumman talletussuojarahastolle esitetyssä kolmen päivän aikataulussa edellyttäen, että sopimusneuvottelut etenevät ripeästi. Lainatarpeen tullessa ajankohtaiseksi on kuitenkin oletettavaa, että markkinoilla on jo likviditeettihaasteita, jolloin kolmen päivän aikataulu saattaa olla tarpeettoman tiukka. Talletuspankkien ja rahoitusvakauden kannalta keskeisintä on, että mainittu laina ei johda likviditeettirajojen (esim. LCR) rikkoutumiseen ja sitä kautta kriisin laajenemiseen.
- b) 2-kohta: Korke
  - * Koron osalta voisi olla hyvä sopia etukäteen myös viitearvoasetuksen edellyttämistä suunnitelmista ja vaihtoehtoisista vertailuarvoista lainasopimuksessa sovitun viitearvon muuttuessa olennaisesti tai lakatessa kokonaan. Tältä osin vaihtoehtoisesta menetelmästä olisi hyvä sopia aikaisintaan vuonna 2020, kun markkinoilla alkaa olla nykyistä kattavampi näkemys vaihtoehtoista ja niiden soveltamisen kaupallisista vaikutuksista.
- c) 6-kohta: Siirto- ja luovutuskielto
  - * Pidämme tärkeänä, että lainasopimuksen voi siirtää samaan konserniin kuuluvalle yhtiölle. Tämän tulisi olla mahdollista, jotta lainasta aiheutuvaa likviditeettivajetta ja raportointivaatimuksia voidaan hoitaa konsernissa mahdollisimman tehokkaasti. Vastaavat siirto-oikeudet ovat tyypillisiä myös saman kokoluokan kaupallisissa lainasopimuksissa. Alakohtaa voisi muokata esimerkiksi seuraavasti:

"6) lainanantaja ei saa siirtää eikä luovuttaa lainasopimuksen mukaisia oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan sellaiselle kolmannelle osapuolelle, joka ei kuulu lainanantajan kanssa samaan konsolidointiryhmään tai talletuspankkien yhteenliittymään;"

2.2 §

a) 1-kohta: Takaisinmaksun aloittaminen

* Asetuksen takaisinmaksua koskevassa osiossa tulisi varmistaa takaisinmaksujen yhdenvertaisuus siten, että Rahoitusvakausvirasto lyhentää kaikkien talletuspankkien lainoja samalla **suhteellisella** summalla kullakin lyhennyskerralla. Saman yhdenvertaisuuden tulisi koskea myös alakohtia 2) ja 3).

* Takaisinmaksun aloittamisen osalta asetusluonnoksessa jää epäselväksi, aloittaako Rahoitusvakausvirasto automaattisesti lainan lyhentämisen 2 § 2 momentin 1) alakohdan mukaisesti, vai sovitaanko yksityiskohtainen lyhennysaikataulu maksutietoineen erikseen vielä lainasopimuksessa. Jos aikataulu voidaan sopia lainasopimuksessa, tämä olisi todettava asetuksessa. Tarkennus voidaan tehdä joko 1) tai 3) alakohtaan.

b) 3 - kohta: Lyhennysaikataulu

* Kun lainaa voidaan lyhentää myös nopeammassa aikataulussa kuin kerran vuodessa, voisi alakohtaa tarkentaa esimerkiksi seuraavasti:

”3) laina on maksettava takaisin vähintään kerran vuodessa tehtävinä lyhennyksinä tai Rahoitusvakausviraston harkinnan mukaan tätä useammin”.

FINANSSIALA RY

Veli-Matti Mattila
Johtaja